

BRANKO ČEĀEC

[20th century, fox]

KILENC TÖREDÉK A SZERELEMRŐL ÉS A HALÁLRLÓL

1. bábuska

sokáig nem voltam boldog.

*california a kertben csirázott, pusztító földrengéssel a méhében.
nyomában mesék, közönségesek és makacsok, belecsaptak a gulyásba és
irtózatosan sokáig rendítették a hatalmat. hájas
ifjak, hervatag esztendők:
volt szerkó és gyapjúszövet, hideg báránysült, hordozórakéta
a zengedező ajkakon:
altatódal, hosszú menetelések álma, a gulág óriásmadarai és
a szárított halak hisztérikus kacaja vlagyivosztokban:*

*mintha szenteste lenne egy másik országban
mintha a tehetetlenség dobüteme soha nem halkulna el.*

2. mediterrán

*az asztalon ciripeltek a képek, lebegtek a gombák és
a professzorok, a nyálka nyomozói és a történetiség napraforgói:
elragadó pillanat volt. utána dante, pokol, fagyos eritreia.*

*dühödt arkansasi, az északi hemiszféra villódzása,
vidám barakk és eisenstein voltam.*

*alkohol, tarantula, patiszonos vörös rizottó voltam,
felkészülve megnyitni a vérkeringést, mind a négy folyósodrást, az egész kihúnyó
károlyvárost:*

3. útjelzések

*elkészt az egész század: már mindenütt
páncélozott vasmadarak és áttetsző galandférgék portyáztak az égen,
csillámló fogtündérek és hermafroditák.*

*a tetők hatalmas robajjal tűzrügyeztek.
az esők közelebb jöttek:
szvasztikák, pentagrammák, hernyók és szegfűszálak.*

4. gimnasztika, alkonyat, porhanyós szilikon

*ma reggel milyen néven szólítanak majd?
unprofor? kiropaktika? samsonite? žuženberk?*

monarchia? apollo? pacific? reich?

5. a kelet közelsége

*naponta negyvenszer blicceltem el a reggelit:
így éldegéltem a negyedik évtizedemben.*

*a függöny mögött felszívódott a nemiség jégvirága,
a tikkadt szüzek kacagása és az erőszak tomboló gyógyírja.*

*az éjfélt hívös gordonka áztatta, mikor
ismeretlen kacsót érintettem régóta üres zsebemben.*

6. celluloid paprikajancsik

*milyen elragadó terv!
bolondozni a hullámokban, utazni az áramlásban,
felhízlalni a pénzt...*

azután: brigade rosse. bandiera rossa. roberto rossellini.

roberto rossellini?

7. a forradalmak szexualitása

*ízléstelen talapzatot filmeznek: mélyebben hatolok az éjszakába,
az álomba, a rútba és haragosba:*

*rokonszenves csontok sorfala, kedves rokonoké,
akik immár nem léteznek: az út végén csak
a szomorú, nyálkás sivatagi úszómadár üdvözöl és a
banális rablelkek földi maradványainak ligete
a paradicsomkert a szemekben,
éjfél utáni órában,
melyben évek és fogamzástáplók dübörögtek,
halálos találkozók puhasága, meztelensége, nyirkossága.*

8. kartográfiai öntvények

*szóra bírtam a statisztikát, éppen most,
amikor kimerültek a ködlovagok és
amikor a hosszú éjjelek csorgadoznak,
mint göcsörtös lejtőn és
klausztrófó öntvényen a jégkrém
sok éve késő már:*

krasznojarszk, szevasztopol, szibériai toplista:

majd homok: élő homok.

fővenyóra. síremlék. anatómiai lecke.

9. horvát hideg líra

*háliszennek: a halhatatlan léggömbök tovaszállnak
a magasban, mint sok évvel később is,
mikor a halászok feleseltek és a halak halásztak:
mikor éhes egeken felhők tornyosultak,
a déli szelek pedig ragyogtak a szemhatáron,
festők és sikolyok,
balladák, hősök, sátáni versek sötét látóhatárán
a szökőkút szélén, a műugró hölgy szárnyain, rögeszmés
nyerítésen a pokoli, vaksötét éjszakába.*

éjszaka.

2000. június – 2001. február